

**KARAMAN REHBERLİK VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ**

EKİM AYI VELİ BÜLTENİ

OKULA UYUM SÜRECİ

(İLKOKULLAR İÇİN)

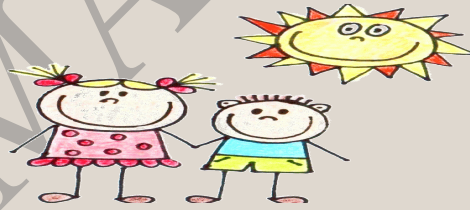
2015

OKULA BAŞLAMA DÖNEMİ...

Okula başlama dönemi, en önemli geçiş dönemlerinden biridir ve bu tür önemli dönemlerde çocukların her zamankinden daha fazla ilgi ve sevgi ihtiyacı duydukları unutulmamalıdır. Elbette ki çocuklarda okula başlamadan önce ve okula başladıktan sonra ortaya çıkabilecek tepkiler vardır.

Evden anaokuluna geçiş yeni ve uyum sağlanması gereken bir durumdur. Çünkü bu iki ortamın fiziksel koşulları, insan ilişkileri, eğitim yaklaşımları farklıdır. Bu durum bazı çocuklarda uyum problemlerine, okula karşı isteksizlik veya okul korkusu gibi problemlere yol açabilmektedir. Çocuğun okula başladığında göstereceği tepkilerin neler olacağı, ne kadar süreceği çocuktan çocuğa, elbette ki ailenin, okulun ve öğretmenin bunlar karşısındaki tavır ve yaklaşımlarına göre değişecektir. Tüm bunlar da çocuğun okula alışma ve uyum sürecini etkileyecektir. Çocukların okula başladıktan sonra gösterecekleri tepkiler; onların ne denli hazır olduklarına ve genel kişilik yapılarına göre de değişecektir.

Yeniliklere açık, kolay adapte olan, aileden-anneden ayrı kalmayla baş edebilen, güvenli bir aile yaşantısına sahip olan çocuklar, tam tersi durumlara sahip çocuklara oranla okula daha kolay bir başlangıç yapacaklardır.

Çocuklarda bu dönemde görülebilecek tepkiler, dört ayrı grupta toplanabilir.

Birinci grubu, her açıdan kolay adapte olan ve sorunsuz bir şekilde başlayıp, okula isteyerek ve seyerek devam edenler oluşturmaktadır.

İkinci grubu, ayrılık endişesi gibi nedenlerle ilk başlangıçta okula gitmek istemezken, zamanla okula adapte olanlar oluşturmaktadır.

Üçüncü grubu, en baştan okula gitmek istemeyen ve bunu ısrarla sürdüren çocuklar oluşturmaktadır.

Dördüncü grubu ise çok isteyerek başlayıp, daha sonra kendi kontrolü dışında ve sürekli gidilmesi gereken bir yer olduğunu anladığında okula gitmek istemeyen çocuklar oluşturmaktadır. Bu çocuklar; okula bu kadar sık, sürekli ve zorunlu olarak gitmek durumunda kalacaklarını beklemedikleri için 'hayal kırıklığına uğrarlar. Onlar, okula başlayacaklar, arkadaşları ile iyi vakit geçirecekler, eğlenecekler, öğretmenleri de olacak ama sonra yeniden özgür, kurallarını ağırlıklı

olarak kendilerinin belirlediği ev ortamına döneceklerini, istedikleri zaman okula gideceklerini, istemedikleri zaman da gitmeyeceklerini hayal etmiş olabilirler, ancak gerçek okul yaşantısı hiç de bekledikleri gibi değildir.

Çocuklar, okula gitmemek için çeşitli bahaneler ileri sürebilirler:

- ✦ Çok hastayım
- ✦ Okulda sıkılıyorum.
- ✦ Okulu sevmedim.
- ✦ Okulda yemek yemek istemiyorum. O nedenle okula gitmeyeceğim.
- ✦ Okuldaki oyunları sevmedim, oynamak istemiyorum.
- ✦ Sizler yanımda değilsiniz, ben de kalmak istemiyorum.
- ✦ Neden kardeşim gitmiyor.
- ✦ Öğretmenim bana iyi davranmıyor.
- ✦ Arkadaşlarım benimle oynamıyor.
- ✦ Çok hastayım (karnım ağrıyor gibi)
- ✦ İlk başlarda yaşanabilecek sorunların doğal olduğu unutulmamalı ve çocukların okula gitmek istememe ile ilgili bahaneler uydurması yadırganmamalıdır. Bu süreçte çocuğa karşı anlayışlı ve destekleyici olunması gereklidir.

Çocukların okula gitmek istememesi ile ilgili nedenler şu şekilde sıralanmaktadır:

- ✚ Ayrılık endişesi,
- ✚ Yeni deneyimlerle baş etme zorunluluğu,
- ✚ Gerçekçi olmayan beklentiler,
- ✚ Yalnızlık hissi
- ✚ Zarar verici davranışlara maruz kalma korkusu
- ✚ Çocuğun doyurulmamış psikolojik ihtiyaçları,
- ✚ Okuldaki ilişkilerindeki iletişim engelleri,
- ✚ Başarısız olma korkusu
- ✚ Evden ayrılmaya karşı gösterdiği güvensizlik duygusu
- ✚ Doğuştan gelen aşırı duyarlılık, incinebilirlik, duygusal tepkisellik
- ✚ Mizaç özellikleri itibariyle çekingen, utangaç, ürkek olma
- ✚ Okula alışmakta güçlük yaşayan çocuklar, genellikle başarı kaygısı olan, uyumlu, ailesine bağımlı çocuklardır.

Çocukların Aşırı korumacı anne-babalar tarafından büyütülmeleri, Her istedikleri yapılan çocuklar olmaları, Çocuğun aile içindeki tüm konulara karışıp, kararlarda belirleyici olması gibi nedenler de okula alışma sürecini güçleştiren nedenler olabilmektedir.

Ayrıca okulda; Uyulması gereken çok sayıda kural vardır.

Sürekli çevresinde olan kişiler (anne-baba vb.) yoktur.

Kas gelişimleri açısından etkinlikleri yapmak zor ve yorucudur.

Okula gitmek için akşamları erken uyuması gerekmektedir.

Bu sorunları en aza indirmek amacıyla çocuğun okula iyi hazırlanmış olması önemlidir. Bu durumda da çocuğun; Okulu nasıl daha çok seveceği, Nasıl daha çok gitmek isteyeceği bir yer haline getirilip, Nasıl daha çekici kılınacağı düşünülmelidir.

Çocuğun okula alışma sürecini güçleştiren durumlar

- ✚ Ailenin sınıfa girmesi.
- ✚ Eve gittikten sonra okul hakkında konuşulması. (Bugün neler oldu? vb.)
- ✚ Yemek yeme ile ilgili yaklaşımımızın kaygılandırıcı olması.
- ✚ Öğretmenin rolü çocuğa doğru tanımlanmadığında. (Abla, teyze vb.)
- ✚ Çocuk ayrılmakta zorlandığı kişi tarafından okula getirildiğinde.
- ✚ Yetişkin beden dili ile kaygıyı artırıcı tepkiler verdiğinde.
- ✚ Aile okulda beklerken çocukları yanlarına geldiğinde; sıkıldın mı? korkma! vb ifadeleri kullanmaları.
- ✚ Aile okulda beklerken çocukları yanlarına geldiğinde; onunla oyun oynama
- ✚ Ev ortamının okuldan daha cazip olması.
- ✚ Öğretmen çocuğu almak istediğinde, o benden ayrılmaz şeklindeki yaklaşımlar.
- ✚ Hastalanma veya tatil dönemleri nedeni ile çocuğun okuldan uzak kalması.
- ✚ Ebeveynin hastalanması veya evden ayrılması.
- ✚ Yerine getirilmeyecek vaatlerde bulunma.
- ✚ Benim çocuğum alışamaz şeklinde bir yaklaşım.
- ✚ Okul ile ilgili yanlış bilgiler verme. (Okulda hep oyun oynayacaksın)
- ✚ Okula alışmasını güçleştirecek aile içindeki konuşmalar. (Çocuğun yanında yapılan konuşmalar)
- ✚ Çocuk ile telefonda konuşmak isteme. (Ağlamayan çocuğun ağlamaya başlamasına neden olabilir)
- ✚ Sağlık problemi olan çocukların ailelerinin sürekli çocuğun yanında olmak istemeleri.
- ✚ Evde çocuğu öğretmeni ile tehdit etme. (Yemeğini yemezsen öğretmene söyleyeceğim).
- ✚ Ayrılma sürecinde annenin duygusal davranması, ağlaması.
- ✚ Okulun ilk günü kalabalık bir aile grubu ile okula gelme.
- ✚ Çocuğun okulda olacağı zaman için aile bireylerinin çocuğun yanında planlar yapması.
- ✚ Çocuğun okula düzenli getirilmemesi.
- ✚ Çocuğun yanında okulu ve öğretmeni hakkında olumsuz konuşulması.
- ✚ Ailenin karar verilen sürede gelmemesi.
- ✚ Ailenin vedalaşma süresini kaçır gibi kısa tutması veya gereğinden uzun tutması.

- ✚ Aile bireylerinin okula alışma sürecinde farklı tutumlar sergilemesi.
- ✚ Çocukların okula gitmek istememeleriyle ilgili açıklamaları ne olursa olsun önce dinlenmelidir.

Yaşadıklarının normal ve geçici olduğunu elbette çocuk bilemez, ama anne-baba ve öğretmenler bilebilir.

Elbette ki okula başladıktan sonra, belli bir süre alışma ve uyum sürecidir. Bu durumun yetişkinler tarafından kabulü önemlidir. Bu süreçte ailelerin ve öğretmenlerin sahip olduğu olumlu yaklaşımın yanı sıra, çocuğun uyması gereken kuralların olması çok önemlidir. Çocuklar ile olan iletişimde kararlı ve tutarlı olmalıdırlar.

"Ne yapalım bu defalık böyle olsun, çok ısrar etti, ama hiç gitmek istemiyor" yaklaşımı ile çocukların gitmek istememesi pekiştirilir hele ki bir de "tamam gitme o zaman birlikte çok sevdiğin, istediğin bir şeyler yaparız" denilmesi de okulun, hep daha az gidilmek istenen bir yer olmasını sağlayacaktır. Aileye düşen, bu aşamada çocuğa okula neden gitmek zorunda olduğu ve okulun ona şimdi ve ileride sağlayacaklarının yanı sıra, eğer okula gitmezse bu durumun kendisi için ileride nelere yol açacağı kesin, kısa ve basit bir dille anlatılmalıdır. Çocuk, ailenin bu konudaki yaklaşımının kararlı ve tutarlı olduğunu hissetmelidir.

Ayrıca bu yaş çocuğunda zaman kavramı henüz gelişmemiş olabilir. "Akşama seni almaya geleceğiz" şeklindeki bir açıklama çocuğu rahatlatmayabilir. Yapılacak etkinlikleri gösteren 5 adet kart sınıfa asılabilir. Çocuklara bu kartlardaki etkinlikler bittiğinde eve gidecekleri söylenebilir. Bu gibi uygulamalar çocukların öğretmene ve ortama güven duymasını sağlayacaktır.

Aileler çocuklarına aşağıdaki ifadeleri söylemekten kaçınmalıdır.

- + Eğer ağlarsan giderim.
- + Ağlayacaksan seni burada bırakıp giderim.
- + Ağlayacak ne var bak kimse senin gibi ağlamıyor.
- + Kimseye kendini sevdirmes, çok yabani.
- + Okula gitmek zorundasın, evde yalnız kalamazsın.
- + Sen artık büyüdün bebekler ağlar.
- + Şımarıklık yapıyorsun. Her gün geldiğin yer ne var şimdi ağlıyorsun.
- + Ağlamadan sınıfına git, akşama ne alayım ne istersin?
- + Ağlama sonra sana ağlak çocuk derler.
- + Ağlayınca ne kadar komik oluyorsun.
- + Ağlarsan akşama gelip seni almam.
- + Sen çok akıllı bir çocuksun.
- + Neden ağlıyorsun.
- + Benim kızım abla olmuş ağlamıyor artık.
- + Ağlama sesi duymak istemiyorum.
- + Hiç arkadaşların ağlıyor mu? Çok ayıp arkadaşların seni görmesin.
- + Böyle davranırsan bu okulda kimse seni sevmez.
- + Bugün kal yarın gelmezsin.
- + Galiba sen okula alışamayacaksın.
- + Acaba bugün başlamasa mı?
- + Arkadaşların seni sevmedi mi?
- + Öğretmenin sana iyi davrandı mı?

UNUTMAYIN !

**SEVGİ VE SABIR BU DÖNEMDE EN
DOĞRU İLAÇTIR!**